

"Kapitalisme"?

Letterlijke vertalingen dekken mijns inziens inhouden van -ismes doorgaans het beste. Het lijkt me dan ook goed om onder "kapitalisme" te verstaan: de ideologie, of filosofie die zegt dat alles om het vergroten van kapitaal zou moeten draaien. Een kapitalistische economie is dan een huishouding van een samenleving (de meest letterlijke betekenis van "economie") die draait om kapitaal. Onder "kapitaal" wordt over het algemeen verstaan: alles dat bij kan dragen aan de kwaliteit van het bestaan. Zaken zoals natuurlijke "hulpmiddelen" als steenkool of zonne-energie. Maar ook de natuur zelf is voor velen (en niet alleen voor mensen) ook veel waard, en is dan ook juist kapitaal als het ongerept blijft. Ook knappe kopen zijn kapitaal ("human resources" volgens sommigen). Lieve koppen echter net zo goed, want nogal wat mensen schijnen behoefte aan liefde en dergelijke te hebben...

Bovenstaande definitie van kapitalisme is te breed voor wat doorgaans met "kapitalisme" bedoeld wordt. Je vindt in m'n definitie namelijk niets terug over de verdeling van kapitaal, en zelfs niets over hoe iedereen met het kapitaal om zou moeten springen. Terwijl kapitalistische economieën nu juist gekenmerkt worden door zeer geconcentreerd kapitaalbezit (dat wil zeggen: naar verhouding weinigen bezitten naar verhouding veel kapitaal). Ik vind het persoonlijk wel prima dat de verdeling van kapitaal niet in m'n ruime definitie van "kapitalisme" zit. Een reden te meer namelijk om "kapitalisten" niet eens de 'eer' te gunnen om zich "kapitalist" te noemen. Mensen die voor zelfverrijking zijn, zijn niet zozeer kapitalist, maar vooral egoïst. Vandaar ook dat ik liever spreek over anti-egoïsme, of over een 'roofeconomie'. Want waarom versluisende woorden gebruiken? (Omdat ze gebruikelijk zijn - dus gebruik ik ze toch ook wel eens...)

Menno Sijtsma
© 2004